

	Розвиток самостійності, відповідальності у визначенні для себе соціальної значимості проєкту та завдань.
Етап планування	Засвоєння норм та навичок поведінки у природному та соціальному довкіллі, спілкування, вміння коректно висловлювати та аргументувати свою думку.
Етап основної роботи над проєктом	Формування здатності до ефективної взаємодії, взаємодопомоги, долати конфлікти та суперечки. Розвиток лідерських, організаторських якостей, самоконтролю, відповідальності, творчості, активності, самостійності. Набуття досвіду поведінки в різних життєвих ситуаціях, спільної роботи в групах різного складу.
Етап підбиття підсумків	Розвиток умінь виявляти позитивні та негативні сторони своєї діяльності (самооцінки) та діяльності інших, співставляти отримані результати з очікуваними та робити висновки; здатності до саморефлексії, здійснення роботи над помилками, осмислення власного набутого соціального досвіду.

Для ефективного формування наукової картини світу учнів початкової школи ми рекомендуємо на уроках «Я досліджую світ» використовувати такі проєкти як: «Світ, що мене оточує», «Довкілля в якому я живу», «Кругообіг води в природі», «Я – частина Всесвіту», «Багатство рідного краю», «Минуле, сучасне майбутнє», «Я – українець, моя домівка – Україна», «Світ очима науковців, митців, дітей», «Світ у краплинці роси» тощо.

Отже, проєктні технології не тільки стимулюють учнів вирішувати проблеми, які потребують необхідних знань, інтелектуального багажу, а й розвивають критичне, логічне, творче мислення; формують навички роботи з інформацією (молодші школярі самостійно здійснюють пошук необхідної інформації, аналізують її, систематизують, порівнюють), допомагають

вирішувати пізнавальні та творчі завдання у активній співпраці, де учні виконують різноманітні завдання, саме тому проєктна діяльність відіграє значну роль у формуванні наукової картини світу.

Таким чином, в ході реалізації проєкту відбувається формування певної позиції з конкретного питання у кожної дитини, учні отримують можливість розкрити свій творчий потенціал, показати всім свою індивідуальність. Все це вкрай сприятливо позначається на розвитку особистості, сприяє формуванню нормальної самооцінки. Отже, проєкти дозволяють формувати наукову картину світу молодших школярів, до того ж у дітей формуються такі якості, як уміння працювати в колективі, брати відповідальність за свій вибір, аналізувати результати діяльності, приборкувати свій темперамент, характер, задля спільної справи.

ЕКОЛОГІЧНИЙ ПРОЕКТ

«ІСКРА ЛЮДСЬКОГО ТЕПЛА ВРЯТУЄ ТВАРИН У МОРОЗИ»

(для учнів 3-4 класів)

Паспорт проєкту:

Учасники проєкту: вчитель, учні, батьки, працівники притулку для тварин та працівники лісного господарства.

Місце реалізації: школа першого ступеня, 3-4 класи.

Вид проєкту: колективний природничо-екологічний з елементами інтеграції, пізнавально-творчої, ігрової діяльності.

Цілі проєкту: в процесі природничо-екологічної діяльності сформувати в дітей уявлення про особливості життєдіяльності птахів та тварин взимку; формувати природничу компетентність; розвивати спостережливість, критичне та логічне мислення, творчі здібності; виховати ціннісне та милосердне ставлення до природи, вчитися берегти її.

Терміни реалізації: шість тижнів.

Форма проведення: квест (*в межах позаурочної природознавчої роботи*).

Зупинки:

Зупинка перша. «Захисники природи» – перший тиждень.

Зупинка друга. «В гості до зимових птахів» – другий та третій тиждень.

Зупинка третя. «Підтримка чотирилапих друзів» – четвертий тиждень.

Зупинка четверта. «Гостинці для лісових мешканців» – п'ятий тиждень.

Зупинка п'ята. «Церемонія нагородження захисників природи» – шостий тиждень.

Кінцеві результати: створення годівничок для птахів, зібрати корм для бездомних та лісових тварин; організація виставок художніх робіт учнів.

Освітні результати проекту:

Пізнавальний розвиток. У результаті виконання проекту діти називають зимуючих птахів, тварин України, знають особливості раціону їх харчування, місця проживання. Учні знайомляться з специфікою конструювання годівничок, організацією природоохоронних акцій.

Соціально-моральний розвиток. Діти відчувають себе відповідальними за збереження природи рідного краю, встановлення екологічної рівноваги.

Емоційно-ціннісний розвиток. Учні радіють спілкуванню з природним довкіллям, виявляють зацікавленість у пізнанні та допомозі звірям взимку, проявляють емпатію до навколишнього середовища, у них починають формуватися природничі цінності.

Художньо-естетичний розвиток. Діти виявляють естетичне ставлення до навколишнього світу, зокрема, птахів, тварин, милуються їх красою, активно передають свої враження у художньо-мовленнєвій, образотворчій, трудовій діяльності.

Креативний розвиток. Школярі готують самостійні художньо-творчі роботи, здійснюють власні відкриття; фантазують, активно залучають творчу уяву в процесі допомоги звірям взимку.

Зупинка 1. «Захисник природи»

Мета: сформувати уявлення у молодших школярів про особливості зимівлі птахів та тварин; розвивати логічне мислення, творчі здібності; виховувати ціннісне ставлення до природи.

- Зима – чарівна пора року. Вона одягає землю у білосніжні шати, які виблискують на сонці, переливаються, ніби дороге каміння. Зима – це казка, яка огортає землю. Вечорами нам так приємно сидіти у теплій кімнаті, пити чай та поглядати за вікно на засніжену вулицю, вслухатися у голосні звуки хурделиці та спостерігати як мороз вимальовує чарівні узорі на шибці. І споглядаючи цю неймовірну красу, ми рідко згадуємо про пташок, тварин, для яких зима є лютим ворогом, що обпалює їх крижаним вітром, змушує голодувати, шукаючи хоч найменшу поживу. Пропоную всім переглянути мультиплікаційний фільм «Дівчинка та зайці» (<https://www.youtube.com/watch?v=HGhzKSj7oO8>).

- Чи сподобався вам мультфільм?
- А як би Ви вчинили на місці дівчинки?

(Очікувані відповіді: зробили так само, принесли картонну коробку для будиночка, підгодовували б зайців)

- А як ви вважаєте, чого вчить нас мультфільм?

(Очікувані відповіді: бути милосердними, турботливими,

підтримувати «братів менших», допомагати один одному, зберігати життя).

Кадр із мультфільму «Дівчинка та зайці»

- Скажіть, чи хотіли б ви продовжити справу дівчинки? Як дбати та берегти природу? А як ми можемо допомогти птахам та тваринам взимку?

(Очікувані відповіді: робити годівнички, допомагати в притулках тварин, підгодовувати лісових звірів).

- А зараз давайте розглянемо картину-вімельбух зими із книги «Рік у лісі» Е.Дзюбак.

Репродукція картини-вімельбуха зими «Рік у лісі»

- Яких тварин ви впізнали на картинці? Як вони пристосувалися до зими? Які тварини лягають у сплячку? Які взимку не сплять, а навпаки пристосовуються до холодів та шукають поживу? А що робить людина на даному зображенні? Так, вона підгодовує тварин: у великі годівниці кладе сіно, капусту, моркву для лося, дикого кабана, зайця, білочки; для птахів у маленькі годівнички насипає зерно, крихти хліба.

- І нам потрібно не залишатися байдужими та допомагати птахам, тваринам пережити зиму. Захищати природу – це важлива та милосердна справа. Ви згодні бути захисниками природи? Тоді пропоную тихо проговорити клятву Захисника зимової природи:

*«Природу буду шанувати!
 Її я буду берегти,
 Щоб світ прекрасний зберегти.
 Пташині взимку допоможу,
 Їй крихту хліба простягну!
 Щеня мале я обігрю,*

Гостинці в ліс я принесу!

Бо ж я людина!

Захисник! Природі друг

Та помічник!

- Кожен з вас отримає знак захисника природи (роздруковуємо зображення та вставляємо у бейдж). Тепер перед вами стоїть важливе завдання – захищати наше довкілля: дбати про рослини, тварини, птахів та найменших комашок. А оскільки зараз на дворі сувора зима, то ми допомагатимемо тваринам та птахам. Я пропоную вирушити в екологічну подорож парками, садами, вулицями міста, лісами, для того щоб підтримати наших пернатих та чотириногих друзів. Ось карта нашої мандрівки: спочатку ми вирушимо на допомогу птахам, потім підтримаємо бездомних тварин та зберемо гостинці для лісових мешканців.

Карта екологічної подорожі

- Тепло наших сердець та щире бажання допомогти творять чудеса. Пропоную закрити оченята та уявити звірів, яким ви будете допомагати!

- А тепер візьміть до рук пластилін та перенесіть у реальність образи, які у

вас виникли, створіть дивовижні картини зимуючих птахів та тварин.

Зразки творчих робіт дітей

<https://ru.pinterest.com/pin/483081497517047774/?lp=true>

- У вас вийшли чудові роботи, які з гідністю відкривають виставку «Іскра людського тепла врятує тварин в холодні морози».

Зупинка 2. В гості до зимових птахів

Мета: сформувати уявлення дітей про зимуючих птахів України, особливості їх харчування та життєдіяльності взимку; розвивати творчі здібності, естетичні смаки та погляди, пізнавальний інтерес молодших школярів; виховувати бережливе ставлення до природи на основі власних ціннісних природничих орієнтирів.

*Сніг на вулиці лежить,
Мороз кріпне та тріщить,
Замітає хуртовина,
Ой, яка ж голодна днина!
Плаче пташечка мала,
Їсти хоче, а нема,
Крильця їй ослабли,*

*І втомилась дуже,
Як же побороти їй
Цю холодну стужу?*

- Птахам дуже важко пережити зиму, боротися із лютими морозами, снігами. Вони такі маленькі, беззахисні, їм дуже важко знайти їжу взимку, вони мерзнуть від голоду та холоду. Пропоную переглянути відеофільм про життя птахів узимку (<https://www.youtube.com/watch?v=21MH311W1IU>).

- Яких птахів Ви помітили у сюжеті? (Очікувані відповіді: сойка, синичка, ворона, голуб, горобці).

- А тепер прослухайте вірш про зимуючих птахів, намагаючись дібрати слово-риму до другого рядочка.

На землі білосніжна корона,
Біле все, лише чорна... (ворона).
Вже безлисте гілля, наче палка,
А на ньому сидить сонна... (галка).

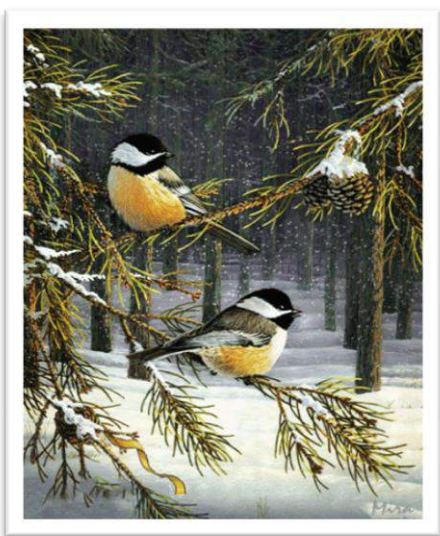
На тополі високо-високо
Стрекотить білобока... (сорока).
От було б менше снігу, якби
Були б ситі усі... (голуби).
А ось тут на малім деревці,
Ніби кульки сидять... (горобці).
Все замерзло, немає водички.
Між гілками літають... (синички).
В пору цю їсти пташечка хоче,
Он на дереві дятел... (стукоче).
З-під кори добуває личинки,
Все ж їжа для малої... (пташинки).
Все послуло: жук, муха, комар,
А в ялинках господар – ... (шишкар).
З шишок він добуває зернятка,
Будуть ситі його... (пташенятка).

Десь здалеку доноситься стук,
То горіха роздовбує... (крук).
Ліс шумить, і хурделиця «ойка»,
Між гілками з'явилася... (сойка).
В теплий край ці пташки не літають,
Зиму тут всі вони... (зустрічають).
На берізці, на гіллі вгорі
Кольорові сидять... (снігурі).
А омелюхів зграйка ось тут
Горобину червону... (клюють).
Десь у лісі, немов у дворі,
Ходять красені... (глухарі).
Зараз стужа, мороз і зима,
Корму доброго птахам... (нема).
Та у вирій вони не літають,
Вони мужньо тут
зиму... (стрічають).
Над усе вони люблять свій край,
То ж пташині ти... (допомагай).
(Н.Красоткіна)

- А чим полюбляють ласувати зимуючі птахи? Хто знає? *(Очікувані відповіді: насіння, крупи, крихти хліба, ягоди).*

- Так. Кращі ласощі для птахів – соняшникове і гарбузове насіння. Годяться пшоно, просо, гречка, крихти черствого білого хліба, суха дрібненька вермішель. Таке пригощення сподобається усім птахам. Снігурі люблять ягоди горобини і бузини.

- Молодці, ви справилися із завданням! Нам потрібно дбати про птахів, допомагати їм, адже вони такі маленькі, беззахисні. Навесні вони радують нас своїм співом, лікують дерева та кущі від шкідників, допомагають орієнтуватися у погоді.

- Птахи – справжні друзі людини. А як чудово вони виглядають, у них неповторне оригінальне опірнення. Давайте розглянемо зображення синички та опишемо її.

- Погляньте, вона така маленька, за просто може вміститися у вашу долоньку. Розгляньте, якими кольорами багате забарвлення синички?

(Очікувані відповіді: жовтим, темно-синім, білим, чорним, є вкраплення вогненно-гарячого та ніжно

голубих кольорів).

- А з ким або чим ми можемо порівняти синичку? *(Очікувані відповіді: з крихітним сонечком, з вогником, з маленьким соняхом, що виріс серед снігу).*

- Молодці! А тепер давайте розділимося на три групки, кожна з яких отримає зображення зимуючого птаха. Ваше завдання описати його за такою схемою:

Назва птаха

Схожий на...

Має забарвлення таких кольорів...

Полюбляє ласувати...

Ми бажаємо йому...

Пропоновані зображення!

Снігур

Горобець

Дятел

(Очікувані відповіді:

Снігур схожий на червоний клубочок, яскраву квітку, краплинку крові. Має забарвлення таких кольорів: яскраво-червоний, жовтогарячий, сірий, коричневий, чорний, білий. Полюбляє ласувати ягодами калини, горобини, насінням шишок ялини, сосни, крихтами хліба.

Горобчик схожий на грудочку землі, маленький м'ячик. Має сірувато-коричневате забарвлення із білими та чорними вкрапленнями. Полюбляє насіння соняшнику, просо, пшеницю, крихти хліба.

Дятел схожий на стрілу, молоточок. Має гарне чорне забарвлення на спинці, голівці та крилах, біле на грудинці, червоне забарвлення на хвосту та голівці. Харчується комахами, личинками, насінням.

Усім птахам бажаємо ситної та затишної зими).

- А тепер представляємо результати Вашого дослідження.

- Діти, а як ми можемо допомогти птахам взимку? *(Очікувані відповіді: виготовити годівнички та підгодовувати птахів).*

- Я пропоную наступного разу відкрити їдальню для птахів. А для цього Вам разом із батьками необхідно виготовити годівнички та принести корм.

- Прошу отримати пам'ятки про виготовлення годівничок для птахів: